

تاپرونی

بریاره‌که‌ی پارێزگار

هه‌ر حکومه‌تێک که‌وته‌ گه‌رتن و راهه‌ دوونان و نانبرینی خه‌لک، له‌سه‌ر داواکردنی مافیکی ئاسایی وه‌ک بپوونی ئاوو کاره‌باو شوینی دانیشتن به‌ره‌و دیکتاتوری هه‌نگاو ده‌نێت، جابا تاسیانی جاری دیموکراسی و مافی مرۆف به‌خه‌لک به‌رفۆشیته‌وه‌. له‌ڕۆژی 2006/8/11 و له‌کاتی ناپه‌زایی ده‌په‌ینه‌که‌ی خه‌لکی سلێمانی ئه‌وه‌ی که‌ حکومه‌ت ناوینا مناله‌ ورکه‌و ئازاوه‌چی و ده‌ستی ده‌ره‌کی، کۆمه‌لێک گه‌نج گه‌ران و تۆمه‌تی گه‌زه‌ شۆیۆن و ئازاوه‌چییان درابه‌ پان و دواتر دای هه‌شت رۆژو له‌به‌ر تورپه‌ی خه‌لکو ئیجراجیوونی ده‌سه‌لات، ئازادکران و نه‌شتوانا ئه‌و تۆمه‌تانه‌یان به‌سه‌ردا ساغرتیته‌وه‌ که‌ درابوو پالیان. یه‌کێک له‌وانه‌ی گه‌را براده‌ری من بوو، ئه‌و رۆژه‌ من له‌فرمانگه‌کی خۆمبووم زه‌نگی بۆدام وتی:

وه‌ره‌ له‌ی سه‌را چاوه‌رێت ده‌که‌م، چوومه پاسه‌وه‌ گه‌یشتمه‌ له‌ی سه‌را بینه‌م براده‌ره‌که‌م له‌گه‌ل دوو مروردا قسه‌ی ده‌کرد، تاپاسه‌که‌ وه‌ستاواتمه‌ له‌ی سه‌را براده‌ره‌که‌م دیار نه‌بوو، دای هه‌شت رۆژ له‌ئاسایشی سلێمانیه‌وه‌ به‌ره‌و ماڵ گه‌رايه‌وه‌. له‌وێ وتبوویان تو ئازاوه‌چیتو ئه‌و هه‌رایه‌ تۆ سه‌ره‌رشتیت کردوو. منی ده‌به‌نگ نه‌مزانیبو ئه‌و براده‌رم به‌شیری قۆدی زه‌رقاوی و هه‌مزه‌ی موهاجره‌.

ئو براده‌رم وتی له‌هه‌وشه‌ی ئاسایشی سلێمانیدا وتویانه‌ ئه‌وه‌ی کارمه‌ندی حکومه‌ته‌ جیابیتته‌وه‌و دای جیابوونه‌وه‌ یه‌کێک له‌جوامه‌ره‌کانی ئاسایش قه‌یژاندبوی به‌سه‌ریاندا (هه‌مووتان خائین و نه‌ک هه‌رامن چونکه‌ هه‌ر مانگی هه‌وتسه‌دا تا هه‌شت سه‌د هه‌زار دینار له‌حکومه‌ت وه‌رده‌گه‌رن، که‌چی واش ئازاوه‌ ده‌نێنه‌وه‌) بۆ زانیاریتان ئه‌و براده‌ره‌ی من سه‌دو بیست هه‌زار مووچه‌که‌یه‌تی، کاکێ ئاسایش واده‌زانی پاره‌که‌ حه‌زبوو حکومه‌ته‌که‌ی ئه‌و به‌کۆلکێشی و سوال په‌یدای ده‌کات و ده‌یداته‌ خه‌لک. دای گه‌راپه‌وه‌ی براده‌ره‌که‌م بۆ فرمانگه‌کی خۆی مووچه‌که‌یان بیست رۆژ داوختو دواتریش بریارێکی پارێزگاری سلێمانیان په‌یده‌گات که‌ ده‌لی ئه‌و کارمه‌نده‌ی به‌شداری ئه‌و گه‌زه‌ شۆیۆنییه‌ی کردوو (10) رۆژ قه‌عه‌ راتی که‌ن. ئالێزه‌وه‌ رووی جوانی ئه‌م حکومه‌ته‌ ده‌رده‌که‌وت. ئاخه‌ پارێزگار چ په‌یوه‌ندی به‌و مه‌سه‌له‌یه‌وه‌ هه‌یه‌؟ ئاسایش خۆی ئازادی کردوو وازی له‌هێناوه‌، دواتر ئاسایش نه‌یاتوانیوه‌ بیسه‌لمیته‌ی که‌ به‌راستی ئه‌و که‌سه‌ ئازاوه‌چییه‌ یا به‌کۆلکێجیاری ولاتیکی تر.

باشه‌ پارێزگار بۆ سنوریک بۆ گه‌رانی ناویازاوه‌ نرخی سووته‌مه‌نی و کرێتی خانوو دانانیت؟ ئایا ئه‌وانه‌ کاری پارێزگارن یان ناوبرینی خه‌لکیکی ئاسایی؟ ئه‌مه‌ دیموکراسی و مافی به‌شه‌ره‌ حکومه‌ته‌ په‌یوه‌ی ده‌کات یان دووباره‌کردنه‌وه‌ی مه‌زه‌له‌کانی ستالین و گه‌ر بریاره‌ هه‌یوه‌که‌تان ئاوی زیاتر بکێشی تکایه‌ پیمان بێن.؟ له‌وه‌ته‌ی پارێزگار به‌ده‌نگی خه‌لک له‌و شوینه‌ دانراوه‌ ئه‌مه‌ یه‌که‌مجاره‌ بریارێکی جێبه‌جێکریته‌ ئه‌ویش دژی ئه‌و خه‌لکه‌ی که‌ به‌ناخه‌ری گیانیان ده‌نگی خۆیان داوه‌تی، ئه‌ی ئافه‌رین پارێزگار ئه‌وه‌ ده‌بیت پارێزگاریکردن له‌خه‌لک.

jabardilopa@yahoo.com

هه‌رێم یاسین

من و شیعری ئاویته‌یه‌کی مناین

تاوه‌کو خۆینه‌ر ناوی بنیت شیعری، نه‌ک دای خۆینه‌وه‌ یان فه‌رامۆش بکری و ینه‌یه‌ک له‌ی خۆینه‌ر چی نه‌هێن.

به‌راستی کۆری شیعری ئه‌بوایه‌ زۆر جیگه‌ی گه‌نگی خۆینه‌ر بوایه‌، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی تو رووبه‌رووی خۆینه‌ر ئه‌بیتته‌وه‌ تا ناخاوتنێکی ئه‌ده‌بیانه‌ بێته‌ ئاراوه‌، به‌لام به‌داخه‌وه‌ له‌زۆریه‌ی کۆریه‌ی شیعرییه‌کاندا جگه‌له‌پرسیاری دووباره‌و تاییه‌ت به‌ژیاکی خۆته‌وه‌ پرسیارێکی وه‌ها ناکریت باگراوندیکی فکری و مه‌نتقی له‌پشته‌وه‌ بێت.

پ/ له‌شیعره‌کاندا ره‌شبنیه‌کی زۆر به‌دی ئه‌کریت، ئه‌مه‌ ره‌نگدانه‌وه‌ی واقیعه‌ یان ویستی شاعره‌؟

و/ ئه‌مه‌ زۆر راسته‌، به‌لام ئه‌وانم بێت ویستی خۆمه‌و ئه‌وه‌ندی چیژ له‌شیعریکی غوربه‌تی ئه‌بینم له‌وه‌سفدا نایبینم. ره‌نگه‌ خۆینه‌ریش داپانێک بیان هه‌ژنیت نه‌ک وه‌سف، بۆیه‌ هێنده‌ جه‌خت له‌سه‌ر داپان و دوری ئه‌که‌مه‌وه‌.

دیدار / رۆژگار

کۆمه‌لێک وینه‌ی نه‌ببیراو بۆتۆی خۆینه‌ر ده‌کات.

پ/ هه‌ست ناکه‌ی ده‌ست کردن به‌کاری ئه‌و گۆفاره‌ی ئیستا به‌پۆیه‌ ئه‌بیت، دوری خه‌ستبیتیه‌وه‌ له‌شیعری و/ به‌راستی کارکردن له‌گۆفاریکی به‌وشیوه‌ ئه‌وانم بێت نه‌ک له‌شیعری دورت ده‌خاتوه‌، به‌لکو له‌زۆر بواری ناو کۆمه‌لگه‌ داتنه‌بریت.

راسته‌ من هه‌موو ژیاکی خۆم بۆ ئه‌و گۆفاره‌ دابین نه‌کردوو به‌لام کاتیکی زۆری لێسه‌ندومه‌ته‌وه‌ وه‌ کاردانه‌وه‌ی هه‌بووه‌ له‌سه‌ شیعره‌کان که‌نه‌وانم فه‌راغیکی زۆر بۆشیعری دابینم، من و شیعری ئاویته‌یه‌کی مناین.

پ/ ئه‌ی بۆ چه‌ن سالێکه‌ هیچ به‌ره‌مه‌ی شیعریته‌ ناکه‌وینته‌ به‌رده‌ستی خۆینه‌ر، یان هیچ کۆریکی شیعریته‌ ساز ناکه‌یت؟

و/ نه‌بوونی به‌ره‌مه‌ی شیعری تازیه‌ی من ئه‌میان په‌یوه‌ست نیه‌ به‌گۆفاره‌وه‌ بریارێکی خۆمه‌ که‌ ئیتر له‌دایک بوونی به‌ره‌مه‌یک چه‌ندین سال بخایه‌نیت تابتوانم ئه‌و کاره‌ی پێشکه‌شی خۆینه‌ری ده‌که‌م کارێک بێت میژوو قبولی بکات، ئه‌مه‌وینت ئیتر شیعره‌کان ئاراستیه‌کی تر وه‌رگه‌رن،

ئه‌وه‌به‌ده‌یه‌وه‌، تۆی خۆینه‌ر داوه‌ری شیعره‌کانی منیت، شاعری بوون ئه‌رکیکی زۆر قورسه‌ کاتیکی تۆ شاعری بوونی خۆت ئه‌سه‌لمیته‌ی که‌بتوانی له‌زۆرگه‌ره‌کانی که‌له‌که‌ت له‌گه‌ل هه‌موو ئازاره‌کان روو به‌روو ببیتته‌وه‌ هه‌میشه‌ ئاماده‌یی خۆت هه‌بیت، به‌لام ئه‌وه‌ی من کردوو زیا تر له‌ته‌وه‌ری عه‌شقا خۆی ئه‌بینیتته‌وه‌، وه‌ک پتویست کارم له‌سه‌ر هه‌موو چینه‌کانی کۆمه‌لگه‌ نه‌کردوو، نامه‌وینت هۆکاری ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ش باس بکه‌م له‌به‌ر ئه‌وه‌ی کاتیکی زۆری ئه‌وینت، تۆش داوی وه‌لامی کورت ئه‌که‌یت.

پ/ ئه‌و وه‌خته‌ی شاعری په‌ی به‌جوانیه‌ شه‌ارواکه‌کان ئه‌بات، ئاراسته‌یه‌کی تری ژیا و ره‌ناگریت؟

و/ من نالیم شاعری به‌لکو هه‌موو ئه‌وانه‌ی هه‌ستییکی داھینه‌رانه‌یان تیا کۆپوته‌وه‌، له‌زۆرگه‌ره‌کانی ژیا. تۆ که‌ ئالوده‌ی هه‌رمه‌به‌ستێک بیت زیاتر درک به‌جوانیه‌کانی ده‌که‌یت و له‌گه‌ل پرسیاره‌کاندا ده‌ژیت، شاعریته‌ به‌رده‌م ئاویته‌ی خه‌یالداوه‌ی خه‌یالیته‌ به‌داوی بکه‌ر ویله‌ به‌شوین جوانیه‌ شه‌ارواکه‌کاندا، من ئه‌لین شاعری پێش ئه‌وه‌ی خاوه‌نی ئه‌م ناوه‌ بێت له‌گه‌ل جوانیه‌یه‌کاندا ژیاوه‌ بۆیه‌ تۆماری

پ/ وه‌ک شاعریکی لاو چۆن ده‌پوانیت شیعری لاوه‌کانی ئه‌مۆ؟

و/ مه‌سه‌له‌ی گه‌نج و شیعری مه‌سه‌له‌یه‌که‌ ئیستا له‌ی هه‌مووان بۆته پرسیار، بائیمه‌ش بێت بۆ بۆته پرسیار؟ ئه‌وه‌ی تا ئیستا من ره‌چاویم کردوو له‌گه‌نجی ئه‌مۆدا که‌جیگه‌ی ئامازه‌ بۆکردن بیت ئه‌وه‌یه‌، عه‌شق ته‌وه‌ری سه‌ره‌کی ئه‌م لێشاوه‌ شیعرییه‌، دای ئه‌وه‌ش چاویکیه‌ری. ده‌بینن کۆریکی عه‌شق گه‌رۆده‌ی کیژیک بووه‌ ده‌یه‌وینت به‌هه‌ر وه‌سیله‌یه‌ک بیت شه‌یدیای خۆی بۆ

پ/ وه‌سیله‌یه‌ک بیت شه‌یدیای خۆی بۆ

شانازی به‌ جوانیه‌که‌مه‌وه‌ ده‌که‌م

نوف که‌ گۆرانیه‌ییکی تازه‌ هه‌لگه‌وتووی ولاتی کویته‌ له‌دواین دیمانه‌ی خۆیدا رایگه‌یاندوو که‌ ئه‌و شانازی به‌وه‌ ده‌کات که‌ یه‌که‌مین گۆرانیه‌ییکی کویتیه‌ که‌ له‌قیدی کلیپه‌کانیدا سه‌ره‌نچاکیشانه‌ سه‌ما ده‌کاوه‌ خۆی ده‌نوینتی، ئه‌و خۆی به‌گۆرانیه‌ییژان رۆی، هه‌یفا ده‌چوینتی و ده‌لی: من جوانم هه‌ر بۆیه‌ش پێرسه‌ی جوانکاری ناکه‌م و ده‌مووچاوی خۆم ده‌ستکاری ناکه‌م، به‌و هۆیه‌وه‌ شانازی به‌جوانیه‌که‌ی خۆم ده‌که‌م. له‌ لایه‌کی تره‌وه‌ نوف ئاشکرای کردوو که‌ خزم و ناساوانی داوی لێده‌که‌ن که‌ ناوه‌که‌ی خۆی بگۆری و ناویکی سه‌ره‌نچاکیشت هه‌لبۆی، به‌لام ئه‌و نایه‌وئ چونکه‌ له‌سه‌رکێشی ناوی خۆی گۆرانی نالی، به‌لکو له‌سه‌ر کێش و ئاوازی هۆنراوه‌کان گۆرانی ده‌لێی

مندالیکی 3 ساله‌ ئوتوموبیلیک به‌ 14 هه‌زار دۆلار ده‌کری

کریاری هه‌میشه‌یین بۆیه‌ به‌ زووترین کات ره‌وانه‌مان کردوو. ئه‌وان بێناگایی خۆیان پێشان ده‌دن، به‌لام جاک ئاشکرای ده‌کات که‌ ئه‌و داوی کردوو ده‌بی بۆی بکری. کۆمپانیاکه‌ هه‌ست به‌هه‌له‌ی خۆی ده‌کات بۆیه‌ ئۆتوموبیله‌که‌ ده‌باته‌وه‌ داوی یاسایی له‌سه‌ر دایک و باوکی جاک تۆمار ناکات.

هه‌واله‌کان: مندالیکی 3 ساله‌ی ئه‌مریکی به‌ ناوی جاک نیل ئاره‌زووی له‌یستۆک ئۆتوموبیلی مندالانه‌ی هه‌یه‌. دایک و باوکی له‌ رێگه‌ی ئینته‌رنیته‌وه‌ ئه‌و له‌یستۆکانه‌ی بۆ داوا ده‌که‌ن، کاتی ده‌گه‌ن ئه‌وجار پاره‌که‌ ده‌دن. ئه‌و منداله‌ به‌ لاسایی کردنه‌وه‌ی دایک و باوکی ده‌چیتته‌ ناو ئینته‌رنیته‌ی ماوسی کۆمپته‌ره‌که‌ی له‌سه‌ر ئۆتوموبیلیکی 14 هه‌زار دۆلاری داوه‌نی. دای هه‌فته‌یه‌ک کۆمپانیاکه‌ ئۆتوموبیله‌کی بۆ ره‌وانه‌ ده‌که‌ن و داوا ده‌که‌ن به‌ زووترین کات ئه‌و 14 هه‌زار دۆلاره‌ بدن، دایک و باوکی جاک له‌ هاتنی ئه‌و ئۆتوموبیله‌ سه‌ریان سوورده‌مینی و نازان چۆن پاره‌که‌ بدن، به‌ ته‌له‌فۆن کۆمپانیاکه‌ ئاگادار ده‌که‌نه‌وه‌ که‌ ئه‌وان داوی له‌و بابته‌یه‌یان نه‌بووه‌، کۆمپانیاکه‌ پێیان راده‌گه‌یه‌نی که‌ فالته‌ رۆژو فالته‌ چرکه‌ له‌ رێگه‌ی هێلی ئینته‌رنیته‌ی ئیوه‌وه‌ ئه‌و داوايه‌ کراره‌، سه‌یرمان کردوو ئیوه‌

بچووکتترین مندال

ئه‌م منداله‌ له‌کاتی بوونیدا درێژیه‌که‌ی نه‌ده‌گه‌یشته‌ 10 سم، به‌مه‌ش وه‌ک بچووکتترین مندالی جیهان ناسرا، درێژی مندالی ئاسایی له‌کاتی له‌دایک بووندا له‌نیوان 50-75 سم دایه‌ و کێشیشیان له‌نیوان 2-5 کگم، به‌لام ئه‌م منداله‌ به‌ به‌راورد له‌گه‌ل مندالیکی ئاسایی لانی که‌م 5 جار بچووکتره‌.

خالو ئه‌واکس ده‌لی

* خه‌لک له‌ تاو نه‌بوونی ئاو و کاره‌باو سووته‌مه‌نی هاواریان لێ به‌رزبۆته‌وه‌وه‌ که‌سه‌ وه‌لامیان نادانه‌وه‌، که‌چی رۆژنامه‌نووسیێک ره‌خنه‌ له‌وه‌ ده‌گه‌رێ که‌ خۆلیقانه‌ (ته‌نه‌که‌ی زیل) ده‌کانی ناو شار شکان و شه‌اره‌که‌ به‌ره‌و پێس بوون ده‌پوات!!

* به‌رپرسیک له‌ گه‌ره‌کی کوردستانی شاری هه‌ولێر داده‌نیشی، به‌بێ مۆله‌تی شه‌اره‌وانی خانووکه‌ی خۆی کردۆته‌ دوو قات، لێژنه‌ی سه‌رپێچی چووبوون تا گه‌یه‌ی بکه‌ن که‌ چۆن به‌بێ مۆله‌ت ئه‌و کاره‌ کراره‌، کاکێ به‌رپرس له‌ جیاتی داوی بووردن بکات، به‌ تورپه‌یه‌وه‌ هه‌ره‌شه‌ی لێکردبوون ئه‌گه‌ر نه‌رۆن و هل نه‌بن به‌س خۆی ده‌زانی چیان به‌سه‌ر دینی!!

* دزیکێ زیندانی له‌ یه‌که‌مین رۆژی مانگی ره‌مه‌زانددا به‌ بیاتۆی ئه‌وه‌ی له‌گه‌ل ماڵه‌وه‌یاندای رۆژوه‌کی ده‌شکێتی، خۆی کرد به‌ دیاری و خۆی ئازاد کرد، ببوون له‌ده‌ست پۆلیس رایکردو ده‌ربازی بوو. نازانم دادوه‌ر ئه‌و پۆلیسه‌ له‌ جیگه‌ی ئه‌و دزه‌دا زیندانی کردۆته‌وه‌ یان نا؟؟!!

* خزمی به‌رپرسیک مرده‌بوو، خه‌لکه‌که‌ له‌سه‌ر گۆرستان راوه‌ستاوون و مه‌لاش خه‌ریکی ته‌لقین دان بوو، کاکێ به‌رپرس حه‌وسه‌له‌ی راوه‌ستانی نابو و به‌سه‌ر مه‌لادا هاوار ده‌کات و ده‌لی: (مه‌لا له‌ کورته‌ی بیه‌روه‌، کاتی ئه‌وه‌مان نیه‌ گوێ له‌ تۆ بگرین). مامۆستاش هه‌ست به‌ سووکایه‌تی پێکردن ده‌کات، یه‌کسه‌ر شوینته‌که‌ به‌ جێدیته‌ی ئاماده‌بوون ناپه‌زایی ده‌رده‌بین، به‌لام ئه‌و گوێ به‌ که‌سیان نادا و ده‌لی با بپوات و ملی خۆی بشکێتی!!